

וישב (339)

להרמ"ע, אשר בסוף הספר הביא מעשה על מקובל גדול פלא והפלא, ומכלל הדברים נראה שרש"י כתב פירוש על פי הסוד, ויש בדבריו רוזין עילאין, ולכן התענה תרי"ג תעניות, ומשה רבינו אמר לו אשריך. והמקובל הלא הוא החסיד מוה"ר נחמן בן שמואל שהפליא לעשות, והלך על קבר רש"י ועשה סיגופים והפסקות עד שגילו לו סוד מה שכתב רש"י: "ויתנכלו אותו" אתו עמו, כלומר אליו, סודות עליונים. עוד כתב החיד"א (שם) "ובמגילת סתרים" רבי חיים ויטאל (כתב יד), כתב בידו ממש וז"ל: רבינו שלמה (רש"י) לאחר מותו בא בחלום לבן בתו רבינו שמואל (הרשב"ם תלמידו) והקיצו ז"ל. אמר לו מי אתה? אמר: אני שלמה זקנך, קום רחץ בנקיון כפך ותלמוד ממני קריאת שם הנעלם. כי הכל למדתך חוץ מזה. וכן עשה וישב אצלו בממשות, אבל לא ראהו, ולימדו וכו', ואמר לו תבין הפירוש בטוב, כי אין לי רשות עוד לעכב עכ"ל. וצא ולמד קדושתו ותוקף גדולתו, שלא רצה הן בעודנו חי ללמדנו עד שיקבל רשות וידע בעולם הבא שהרשב"ם ראוי לזה, ואין להאריך.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"
וישמע ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא נפנו נפש (לז. כא)
במדרש (ויק"ר לד. ח): אילו היה יודע ראובן שהקב"ה מכתוב עליו: "ויצילהו בידם" היה טוענו ומוליכו אצל אביו. אין הכוונה ח"ו שראובן היה מתגאה, אלא אם היה יודע עד היכן מגיעים מעשיו, היה עושה זאת ברצון וחשק גדול יותר. שאל רבי חנוך העניך מאלכסנדר זצ"ל, וכי יעלה על הדעת שראובן בשביל הכבוד שיקבל, היה מתנהג אחרת והיה עושה יותר ממה שעשה בפועל? והסביר על פי בגמרא (ברכות ז): שאומרת שהסיבה לשם 'ראובן' הוא שאמרה לאה ראו מה בין בני ובן חמי, דאילו בן חמי אף על גב שמדעתו מכר את בכורתו, דכתיב (לעיל כה. לג): "וימכור את בכורתו ליעקב", כתוב עליו (לעיל כז. מא): "וישטום עשו את יעקב", וכתוב (שם לו): "ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים". ואילו בני אף על גב שבעל כרחו לקח יוסף את בכורתו ממנו דכתיב (דברי הימים א' ה. א): "ובחללו יצועי אביו נתנה בכורתו ליוסף", אפילו הכי הוא לא התקנא בו, כמו שכתוב: "וישמע ראובן ויצלהו מידם". וכוונת המדרש היא לומר שאילו היה ראובן יודע עד כמה מעשיו הם לימוד לדורות, היה עושה את ההצלה יותר במסירות נפש, כדי שיהיה לימוד יותר גדול לדורות הבאים איך לא לקנא ולסייע ולהציל תמיד.
ספר "ילקוט מאיש לרעהו"

ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם. וישאל אהב את יוסף מקל פניו (לז, ב.ג.)
 תמוה על יעקב אבינו שידע קצת פירוד בין יוסף ובין השבטים שהרי הוא מביא דיבתם רעה אליו, ואעפ"כ הלך ועשה ליוסף כתונת פסים אף שהדבר הזה עלול להגביר הפירוד הרבה יותר. ונראה דהנה איתא בערכין (טז): דאף שרבי יוחנן בן נורי התאונן כמה פעמים לפני רבן גמליאל על רבי עקיבא, ורבי עקיבא נתייסר מכח זה, עכ"ז אהב ר"ע את רבי יוחנן בן נורי בכל פעם יותר ויותר וכמו שכתוב הוכח לחכם ויאהבך. ולכן עד שלא הביא יוסף דיבה רעה לאביהם, לא רצה לשנות אותו בין הבנים ולעשות לו לבדו כתונת פסים מחשש שיעורר בזה קנאה נגדו, אבל לאחר שהביא יוסף את דבתם רעה אליו, והוא הוכיח את השבטים על ידי זה, היה יעקב בטוח שאהבתם של השבטים ליוסף תוגדל יותר ויותר, כמו רבי עקיבא וכו"ל ובודאי לא יקנאו בו כלל אם יעשה רק לו כתונת פסים, שהרי כולם אוהבים אותו מאוד. אבל באמת השבטים סברו שלא חטאו כלל, והתוכחה לא הטיבה אצ מעשיהם כי החזיקו בשיטתם ולא שינו את דרכם, על כן היה בזה סתם "דיבה רעה", לא תוכחה, ולכן "וישאלו אותו".
ספר "מקח טוב"

גלות מצרים ע"י חלומות
ויחלם יוסף חלום ויגדל לאחיו (לז. ה)
 כל מהלך ירידת יעקב אבינו למצרים היה ע"י חלומות. על ידי חלומות יוסף נתגלגל הדבר שנמכר למצרים, ואח"כ היה חלום שר המשקים וחלום פרעה, שע"י כל זה התגלגלה ירידת יעקב למצרים. ונראה שהמכוון בזה הוא, שיציאת מצרים היה לה דין להיעשות ע"י מעשה ה' לבדו, וכדכתיב: "אני ולא מלאך וכו'". וועיין חידושי מרן רי"ז בזה שמשה היה לו דין של בכבודו ובעצמו, ותחילת גלות גם היא היתה בעצם התחלת הגאולה, ולכן גם בחלק זה היתה הדגשה של מעשה ה', שהרי חלומות הם מהשי"ת לבדו בלי שום אמצעי.
רב פינקוס בספרו "תפארת שמשון"

ויראו אתו מרחק ובקטנם יקרב אליהם ויתנפלו אתו להקמתו (לז. יח)
"אתו", כמו אתו, עמו, כלומר אליו" (רש"י)
 הנה מה שכתב החיד"א ב"שם הגדולים" (מערכת ש. לה): שמעתי מפה קדוש רב מופלג, שקיבל מרבו שרש"י התענה תרי"ג תעניות קודם שכתב פירוש התורה. והיה אומר רבנו תם נכדו: מה שפירש אדוני זקני על הש"ס אף אני אעשה זאת, אבל פירוש המקרא לא בחילי, כי לא אוכל לעשותו. ועתה ראיתי בספר "מאמר העיתים"

הַיֵּלֶד אֵינְנוּ וְאֵנִי אֵנָּה אֵנִי כָּא (לו.לב)

ימי הנעורים הם מבחר הימים והשנים בחיי האדם, מה שיכולים להשיג בשעה אחת בימי הנעורים אי אפשר להשיג לעת זקנה בהרבה שנים, אם הילד איננו, אם ימי הילדות עברו לריק ולבטלה, אנה אני בא, כי מה שיכולים להשיג בימי הנעורים בקלות, צריכים להתייגע על זה אחר כך הרבה מאוד. **ספר "מטעמי שולחן שבת"**

וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה (לט. יב)

רבינו ה"נפש החיים" (שער א. פרק ד) מלמדנו דבר, שכפי שהוא כותב, הוא מן הדברים העיקרים שעל האדם לדעת וז"ל: וזאת תורת האדם כל איש ישראל אל יאמר בלבו ח"ו, כי מה אני ומה כחי לפעול במעשי השפלים שום ענין בעולם. אמנם יבין וידע ויקבע במחשבות לבו, שכל פרטי מעשיו ודבוריו ומחשבותיו כל עת ורגע לא יאבדו ח"ו. ומה רבו מעשיו ומאוד גדלו ורמו. שכל אחד עולה כפי שורשו לפעול פעולתו בגבהי מרומים בעולמות וצחצחות האורות העליונים עכ"ל. דוגמא להשפעת המעשים על כל דורות הבאים הוא מעשה יוסף. בבחירה שבחר לברוח מן העבירה "וַיָּנֶס וַיֵּצֵא הַחוּצָה", זכה לכוחות התגברות כנגד הטבע המוטבע באדם, כפי שמבואר בדברי חז"ל (פסיקתא זוטרותא פרק יט): כיון שאמר "וַיָּנֶס", מה ת"ל "וַיֵּצֵא הַחוּצָה", ניצל בזכות אברהם אבינו שנאמר: "וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ הַחוּצָה", ופירושו של דבר, שזכה באותם כוחות של יציאה משלטון הטבע שניתנו במתנה לאברהם אבינו, כמבואר ברש"י שם: "וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ הַחוּצָה", הוציאו מחללו של עולם והגביהו למעלה מן הכוכבים. ואכן אומות העולם לא רק שאינם עומדים בנסיונות כאלו, אלא שאינם יכולים להאמין שישנה יכולת לעמוד בהם, כפי שתמחה אותה מטרוניתא ששאלה את רבי יוסי: אפשר יוסף בן שבע עשרה שנה ועמד בנסיון כזה? (ילקוט"ש וישב רמז קמה). **ספר "שיח אברהם"**

ש"בכל צרתם לו צר", ממילא יש לנו אפשרות לחיות בהרגשה של "לא צער", דהיינו שגם אם מתרגשות עליו צרות ח"ו, עלינו לדעת שהכל לטובה, ואם נהיה זכאים, עוד נראה ונחוש את הטובות הללו בעינינו ועל בשרנו. **רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"**

הלכה: חנוכה: הדלקה עושה מצוה

מכיון שהדלקה עושה מצוה, אם הדליקה כדת, ואחר כך נשב רוח וכיבה אותה, אינו זקוק לחזור ולהדליקה, שכבר יצא ידי חובתו. ומכל מקום הרוצה לזכות במצוה שלימה, יחזור וידליקנה שנית בלא ברכה, ותבוא עליו ברכה, אבל אם היתה רוח נושבת, והיה צפוי מראש שלא תוכל להחזיק מעמד מפני הרוח, ובכל זאת הדליקה בפני הרוח וככתה, לא יצא ידי חובה, וצריך לחזור ולהדליקה בפנים בלי ברכה באופן שלא יכבה הרוח. **רב עובדיה יוסף זצ"ל בספרו "חזון עובדיה, חנוכה"**

פתגם: האמת כבדה על כן נושאה מועטים

ספר "שמחלה"

חקירה: חצר מהלכת אינה קונה: מפני שאינה יד, או שהיא יד אך אינה קונה (הגר"ח סנסיל קמט. וכן חקר בשיעורי ר' שמואל ב"מ ח"א עמוד קל האם אינה קונה משום שאינה משתמרת, או משום שאינה דומיא דיד) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: מכיר בטיב בני אדם: קודם שנתפרסם בעולם היה ה"חפץ חיים" עני מרוד שרוי בדחקות, בני העיר ביקשו לתמוך בו, אך הוא סירב לקבל כל תמיכה. מדוע אתה מסרב? שאלה אותו אמו, הלא רעבים אנו ללחם, ומדוע לא תקבל מה שבני אדם רוצים לתת? חייך ה"חפץ חיים" ואמר: מכיר אני בטיבם של בני אדם, הם רוצים לתת לי, רק משום שאיני רוצה לקבל, כיון שאהיה מוכן לקבל, שוב לא ירצו לתת. **ספר "חד וחלק" חלק ב'**

שבת שלום, חנוכה שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, חיים מאיר בן גבי זוהרה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליהו, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזול לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן יהודה, ג'ניט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מוחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עזו עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי.

וַיִּקַּח אֶדְנִי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֶהוּ אֶל בֵּית הַסֹּהֵר (לט. כ)

שמענו פירוש נפלא על הפסוק (ישעיה סג. ט) **"בכל צרתם לו צר"**, בו יש קרי וכתוב, "לו" ו"לא". הדיין מסלונים, **רבי יהודה לייב פיין**, הסביר זאת על פי מעשה שאירע עם ה"בית הלוי", **רבה של בריסק**. אחד מבני הקהילה העז פעם את פניו והלשין על המרא דאתרא בפני השלטונות ואלה מיהרו להשליך את הגאון הנודע לבית הכלא. כאשר הגיע ראש הקהל לבקר את הרב דמתא בבית האסורים, התדפק על דלת התה שבו היה עצור, ומשזו נפתחה ודמותו של ה"בית הלוי" נתגלה במלוא הדרה, נפלטה מפיו של ראש הקהל מעין הנחת רווחה, אם אתה, רבינו, נמצא כאן, אין זה בית האסורים, הלא גם קדושתך וגודל רוממותך נמצאים כאן, ומה לי אם אתה בבית המדרש או בבית הסוהר! כך צריך להרגיש כל יהודי, אמר הדיין מסלונים. הרי הקב"ה הבטיח

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr